1. Tarihte ilk defa Sümerler tarafından kullanılan çivi yazısı zamanla başka medeniyetler tarafından da kullanıldı. Bu medeniyetlerden biri olan Asurlular MÖ 600'lerde başkentleri Ninova'da binlerce tabletten oluşan bir kütüphane yaptılar. Tarihin bilinen bu ilk kütüphanesinde edebiyat, matematik, coğrafya, astronomi ve tıp gibi alanlarda kil tabletler bulunuyordu.
Buna göre Asurlular ile ilgili çalışma yapan bir araştırmacı aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?
A) Çivi yazısını sadece Asurluların kullandıklarına
B) Farklı bilim dallarında eserler ortaya koyduklarına
C) Asurluların bilginin korunmasına katkı sağladıklarına
D) Asurluların Sümer medeniyetinden etkilendiklerine

2. Bilgilerin saklanması ve yayılmasını sağlayan yazı, tarih boyunca birçok kez değişikliğe uğrayarak günümüze ulaşmıştır.
Günümüzde Türkiye'de de kullanılan Latin alfabesinin temeli kabul edilen alfabe hangisidir?
A) Sümer çivi yazısı B) Mısır hiyeroglifi
C) Fenike alfabesi D) Uygur alfabesi

3. Matbaanın icadı ve kullanımının yaygınlaşmasıyla aşağıdakilerden hangisi arasında bir ilişki yoktur?
A) Okuma yazma oranının artması
B) Haber ve düşüncelerin hızlı yayılması
C) Monarşik yönetimlerin güç kazanmaya başlaması
D) Yeni fikirler ve araştırmaların geniş kitlelere ulaşması

4.
I. Skolâstik düşüncelerin geliştiği
II. Bilimsel gelişmelere katkı sağlandığı
III. Bilgi aktarımının kolaylaştığı
Yazının icadının yukarıdaki durumlardan hangilerine katkısı olduğu söylenebilir?
A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

5. İbni Firnas, bir planör yaparak uçmayı deneyen ilk bilim insanlarından biridir. İlk denemesindeki başarısızlığına rağmen tasarımını geliştirerek ikinci denemede on dakikadan fazla uçmayı başardı. Bunun yanında astronomi, müzik ve mühendislik alanlarında da çalışmalar yaptı.
Buna göre İbni Firnas ile ilgili,
I. Kararlı bir bilim insanıdır.
II. Gelişmelere kapalıdır.
III. Çok yönlüdür.
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?
A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti'nin donanma komutanlarından Piri Reis, "Kitab-ı Bahriye" (Denizcilik Kitabı) adlı eserinde Akdeniz limanlarını tanıttı. Piri Reis'e ait dünya haritasının bir bölümü de günümüze kadar ulaşmıştır.
Metne göre Piri Reis ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?
A) Kalıcı eserler bırakmıştır.
B) Askeri görevlerde bulunmuştur.
C) Çizdiği harita ile yeni kıtalar bulunmuştur.
D) Coğrafya alanında çalışmalar yapmıştır.

7.
- El- Cezeri çağımızda birçok alanda kullanılmaya başlanan robotların ve otomatik makinelerin ilk örneklerini yaptı.
- İbn- i Sina, tıp alanında bilimsel deneylere önem vererek ilk defa sonda aletini kullandı ve damar içi şırıngasını yaptı.
- İbn-i Heysem, Fizik biliminde teorilerini sınamak için deney yapan ilk bilim insanlarından biri oldu.

Yukarıda verilen Türk-İslam bilim insanları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?
A) Farklı alanlarda çalışmalar yaptıklarına
B) Alanlarındaki çalışmalara öncülük ettiklerine
C) Bilimsel gelişmelere katkı sağladıklarına
D) Çalışmalarında birbirleriyle yardımlaştıklarına

8. İslam dünyasında astronomi çalışmaları diğer ilimlere göre daha erken bir dönemde başlamış ve daha hızlı ilerlemiştir. Bunun sebeplerinden biri ibadet vakitlerini hassas bir şekilde tespit edebilme ihtiyacıdır.
Verilen bilgide İslam dünyasının astronomi alanında daha gelişmiş olmasının nedeni ile aşağıdakilerden hangisi arasında bir ilişkilendirme yapılmıştır?
A) Dini B) Siyasi C) Ekonomik D) Kültürel

9. Orta çağ Avrupa'sında skolastik düşüncenin etkisi ile bilimsel gelişmeler yavaşlarken Türk-İslam dünyasında bilimsel çalışmalar için "Altın Çağ" ifadesi kullanılmıştır. 13. ve 20. yüzyıllar arasında Türk-İslam dünyası, yetiştirdiği bilim insanları ve bu bilim insanlarının yaptığı çalışmalar ile dünyada bilime yön vermiştir.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?
A) İslam dünyası ekonomik olarak en güçlü dönemini yaşamıştır.
B) Türk-İslam dünyası bilimsel alanda dünyaya örnek olmuştur.
C) Skolâstik düşünce Avrupa'yı olumlu yönde etkilemiştir.
D) Türk-İslam bilim insanları Avrupa'dan etkilenmiştir.

10. Aşağıda verilen örneklerden hangisi bilimsel çalışmaların engellendiğine kanıt olarak gösterilebilir?
A) Türk İslam medeniyetinin deney ve gözleme dayalı bilimsel araştırmalara imkan sağlamaları ile 9.yüzyıldan 16.yüzyıla kadar bilim dallarında buluşlar yapmaları
B) Abbasi Halifelerinin, bilim insanlarının tartışmalarına katılarak özgür düşünmeyi destekleyerek bilimsel ve kültürel gelişmelere öncülük etmeleri
C) İyonlarda yöneticilerin farklı düşüncedeki bilim insanlarının görüşlerini özgürce açıklamalarına olanak tanımaları
D) Orta Çağ Avrupa'sında skolâstik düşünceye dayanan Katolik kilisenin farklı düşünceleri engellemesi

11. Skolastik düşüncede Dünya'nın düz olduğu savunulmuştur. Özgür düşünce ortamıyla ortaya çıkan pozitif düşüncede ise Dünya'nın yuvarlak olduğu kanıtlanmıştır.
Buna göre hangisi kesin olarak söylenir?
A) Skolastik düşünce, bilim ve gözlemi yasalarla engellemiştir.
B) Özgür düşünce ortamı bilimsel gelişmelerin önünü açmıştır.
C) Orta Çağ Avrupası, skolastik düşüncenin etkisinde kalmıştır.
D) Pozitif düşünce, astronomi çalışmalarında ortaya çıkmıştır

12. Skolâstik düşünce, özgür düşünceyi yasaklayarak deney ve gözleme yer vermemektedir. Kilise, evrenle ilgili bütün bilgilere sahip ve her şeyi bilmektedir. Kilisenin dediği her şey doğru ve yeni şeyler bulmak imkânsızdı. Bu durumda doğal olarak bilimsel gelişmelerin önünü kapatmıştır.
Buna göre skolâstik düşünce ile aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez?</u>
A) Otorite kilisedir.
B) Fikir özgürlüğü yoktur.
C) Amaç bilgiye ulaşmaktır.
D) Bilginin doğruluğunu kanıtlamaya gerek yoktur.

13. Osmanlı Devleti'nde tımar arazileri belli bir süreliğine verilirdi. Bu topraklar, nedensiz olarak üç yıl üst üste boş bırakılamazdı. Ekilmeyen topraklar kişilerden geri alınırdı.
Bu uygulamayla Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?
A) Merkezi otoriteyi güçlendirmek
B) Toprağın devlete ait olduğunu kanıtlamak
C) Ülke topraklarını bayındır hâle getirmek
D) Üretimde sürekliliği sağlamak

14. Hititlerde toprak devlet malı idi. Kral bu toprakları üretim yapmaları için komutan ve valilere verirdi. Valiler ve komutanlar işledikleri bu topraklar karşılığında devlete asker yetiştirirdi.
Hititlerde görülen bu sistem Osmanlı Devleti'nde hangi sistemle benzerlik göstermektedir?
A) Tımar sistemi B) Devşirme sistemi
C) Ahilik sistemi D) Tehcir sistemi

15. Tımar, devlet görevlilerine hizmet karşılığı verilen topraklardır. Maaş karşılığı tımarlı sipahilere verilen bu toprak işleniyor ve devlet için asker yetiştiriliyordu. Bu yetiştirilen askerler savaş zamanı orduya katılıyordu.
Bu verilen bilgilerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz?</u>
A) Devlet bütçesinden para harcamadan memur maaşlarının karşılandığına
B) Devletin, masraf yapmadan orduya sahip olduğuna
C) Üretimde süreklilik sağlandığına
D) Devletin hazine gelirlerinde düşüş olduğuna

16. Ülkemizde bazı kuruluşlar;
- Çiftçiye, tohum, ilaç, akaryakıt sağlamada yardımcı olur.
- Tarım ürünlerinin alım satımını yapar.
- Çiftçiye düşük faizli, uzun vadeli krediler verir.

Çiftçiye bu destek faaliyetlerin yapılmasının temel amacı nedir?
A) Tarımı geliştirmek
B) Ticareti canlandırmak
C) İhracatı azaltmak
D) İthalatı artırmak

17. Devletin ya da gönüllü kişilerin mallarının bir bölümünü tüm canlıların ihtiyaçlarının karşılanması için verildiği mülk ya da parayı ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?
A) Vakıf B) Medrese C) İmarethane D) Enderun

18.
I. İmarethane
II. Şifahane
III. Medrese
Yukarıda vakıfların faaliyet alanlarından bazıları verilmiştir.
Bu faaliyet alanları aşağıdakilerle eşleştirilirse hangisi <u>dışarıda kalır?</u>
A) Beslenme B) İbadet C) Sağlık D) Eğitim

19. Osmanlı Devleti zamanında bir meslek örgütü olan Ahiliğin etkisi azalınca devlet kontrolünde Lonca Teşkilatı kurulmuştur. Lonca Teşkilatı zaman içerisinde güçlenerek etkin bir rol almaya başlamıştır.
Aşağıdakilerden hangisi Lonca Teşkilatı'nın görevleri arasında <u>yer almaz?</u>
A) Üyeler arasında çıkan anlaşmazlıklara çözüm üretmek
B) Ürün kalitesini ve fiyatını belirlemek
C) Devlet yöneticilerini denetlemek
D) Üyelerin ticari faaliyetlerini denetlemek ve düzenlemek

20. Osmanlı Devleti'nde eğitim kurumlarından biri olan medreselerde;
- Dini konuların dışında matematik, fen, tıp, astronomi gibi pozitif bilimler de okutulurdu.
- Eğitim-öğretim giderleri vakıflar aracılığıyla sağlanırdı.
- Medreselere kabul edilecek öğrenciler sınavlarla belirlenirdi.

Bu bilgiler doğrultusunda medreselerle ilgili hangi sonuca <u>ulaşılamaz?</u>
A) Medreselerde çok yönlü eğitim yapıldığı
B) Öğrencilerin başarıları baz alınıp buna göre seçme yapıldığı
C) Bilim faaliyetlerine önem verildiği
D) Devlet yöneticilerinin bu okuldan geldiği

CEVAP ANAHTARI

1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
A	C	C	C	C	C	D	A	B	D
11	**12**	**13**	**14**	**15**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**
B	C	D	A	D	A	A	B	C	D

İl ÖDM sorularından derlenmiştir…